

Steun voor loonsverhoging en actievoeren

Rapport I&O Research

Opinieonderzoek in opdracht van FNV

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2023/156

Datum

augustus 2023

Opdrachtgever

FNV

Auteurs

Asher van der Schelde
Maartje van de Koppel

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Belangrijkste uitkomsten	4
1 Financiële zorgen	7
1.1 Derde heeft financiële zorgen	7
2 Loonsverhoging	9
2.1 Acht op tien werknemers kregen afgelopen jaar loonsverhoging	9
2.2 Gemiddelde loonsverhoging: 7,5 procent	11
2.3 Helft wil alle lonen verhogen	12
2.4 Voorstanders: bescherm tegen stijgende kosten	14
2.5 Tegenstanders: inflatie kan verder oplopen	15
2.6 Driekwart wil dat lonen met prijzen meestijgen	16
2.7 Loonsverhoging van 10% neemt voor deel financiële zorgen weg	17
2.8 Loonsverhoging mag ten koste gaan van winst	18
3 Actievoeren	19
3.1 Nederlander positief over actievoeren, stakers minder populair	19
3.2 Derde van werknemers bereid zelf in actie te komen	23
4 Onderzoeksverantwoording	24

Belangrijkste uitkomsten

Om inzicht te krijgen in de houding van Nederlanders tegenover loonsverhogingen en acties en stakingen, georganiseerd door de vakbond, voerde I&O Research in opdracht van FNV een opinieonderzoek uit.

Uit het onderzoek blijkt dat een nipte meerderheid van de Nederlanders voorstander is van het verhogen van alle lonen. Ze vinden het goed dat vakbonden hier actie voor voeren, maar zijn verdeeld over de manier waarop, bijvoorbeeld of dat moet via stakingen. Een derde van de werknemers is bereid zelf in actie te komen voor een hoger loon.

Derde Nederlanders heeft zorgen over financiële toekomst

Ruim een derde van de Nederlandse bevolking (37%) maakt zich heel veel of enige zorgen over hun financiële toekomst. Bij Nederlanders die minder dan €29.500 per jaar verdienen gaat het om de meerderheid (60%).

Meeste werknemers kregen afgelopen jaar loonsverhoging

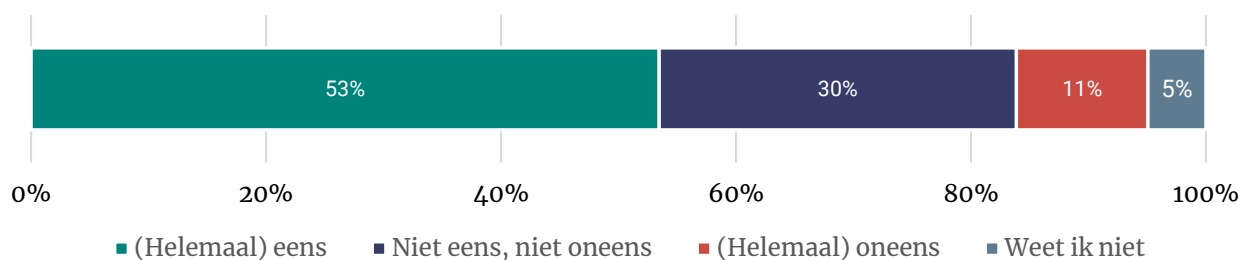
Nederland telt ruim 9,5 miljoen werkenden, van wie het overgrote deel in loondienst werkt.¹ Van hen kregen acht op de tien (83%) het afgelopen jaar een individuele en/of collectieve loonsverhoging. Gemiddeld was dat een verhoging van 7,5 procent – in het bedrijfsleven wat meer (gem. 8,1%), bij de semioverheid minder (gem. 5,6%). Deze cijfers komen overeen met CBS-data.²

Helft is voorstander van loonsverhogingen...

De helft van alle Nederlanders (53%) – werkenden en niet-werkenden – vindt dat het salaris van alle werkende Nederlanders moet worden verhoogd, beduidend meer dan de 11 procent die het daarmee oneens is.

Figuur 0.1 – 'Het salaris van alle werkende Nederlanders in loondienst moet worden verhoogd'

Basis: gehele steekproef (n = 2.736).

Voorstanders van loonsverhogingen vinden het achterblijven van de lonen bij de stijgende kosten (68%) en het beschermen van de koopkracht van werkenden (64%) de belangrijkste redenen om alle lonen te verhogen. Tegenstanders zijn met name bang dat de inflatie verder kan oplopen

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt/werkenden/flexwerk>

² <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84163NED/table>

(57%). Ongeveer één op de vijf tegenstanders is tegen een verhoging van *alle* lonen en ziet liever alleen een verhoging voor Nederlanders met een laag inkomen.

...ook als dat ten koste gaat van bedrijfswinsten

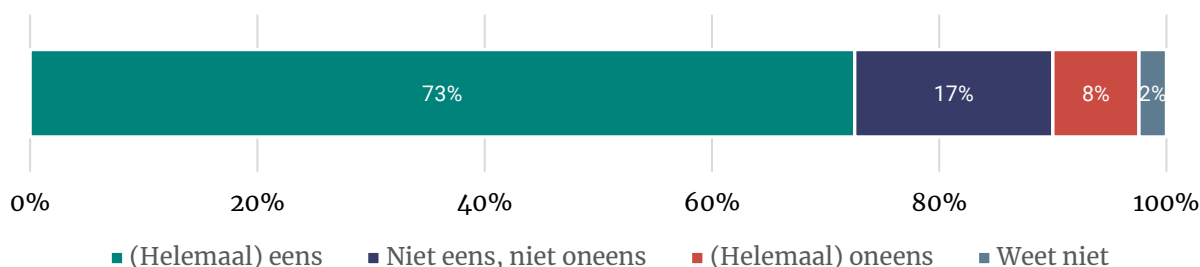
Slechts een klein deel van de Nederlanders (6-11%) vindt dat loonsverhogingen niet ten koste mogen gaan van de winst van bedrijven. Dit hebben we gemeten middels een split-run methode. Hierbij kreeg de helft van de respondenten de stelling ‘werkgevers moeten de lonen verhogen, zelfs als dat ten koste gaat van hun winst’ (54% eens, 11% oneens). De andere helft kreeg de stelling ‘werkgevers hoeven de lonen niet te verhogen als dat ten koste gaat van hun winst’ (6% eens, 69% oneens).

Driekwart: laat lonen met prijzen meestijgen

Er bestaat een breed draagvlak voor prijscompensatie, waarbij de lonen meestijgen met de prijzen. Driekwart (73%) van de Nederlanders is hier voor, 8 procent is tegen.

Figuur 0.2 – ‘Lonen moeten meestijgen met de prijzen’

Basis: gehele steekproef (n = 2.736).

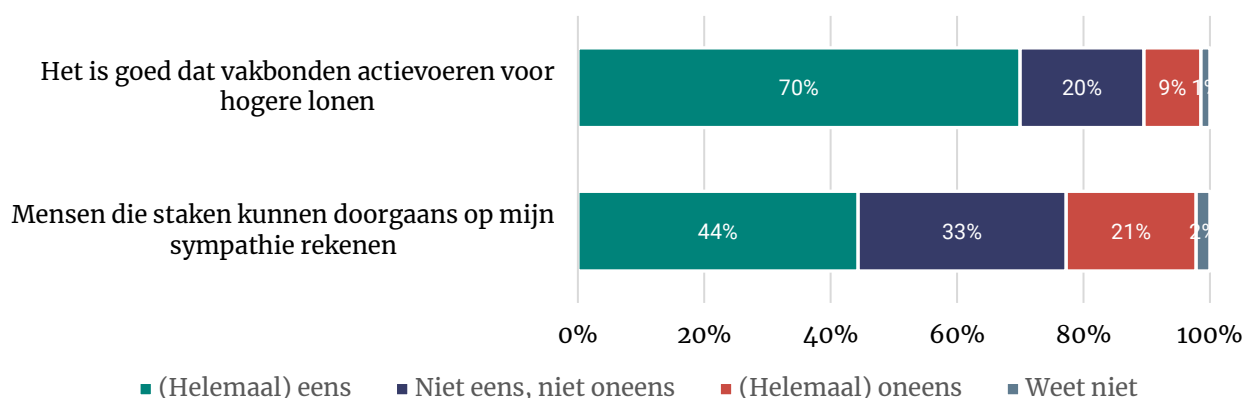

Steun voor actievoeren in algemeen, minder sympathie voor stakers

Ruim twee derde van de Nederlanders (70%) vindt het goed dat vakbonden actievoeren voor hogere lonen. Slechts 9 procent is daar tegen. Als het gaat om staken, lijkt de steun echter minder breed: 44 procent zegt dat ‘stakers doorgaans op hun sympathie kunnen rekenen’.

Figuur 0.3 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Basis: gehele steekproef (n = 2.443).

Eén op drie werknemers: zelf actievoeren voor hoger loon

Een derde van de werknemers in loondienst (34%) is bereid om zelf actie te voeren voor een hoger loon. Hetzelfde aandeel wil dat niet. De bereidheid tot actievoeren ligt hoger onder jonge en lager en middelbaar opgeleide Nederlanders dan onder hoger opgeleiden en ouderen (50+).

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 14 tot en met maandag 17 juli 2023. Eén vraag werd tussen dinsdag 25 en vrijdag 28 juli nagestuurd naar een deel van de steekproef (zie noot pagina 19). In totaal werkten 2.736 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Het grootste deel van de steekproef (n = 2.533) is afkomstig uit het I&O Research Panel, 203 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

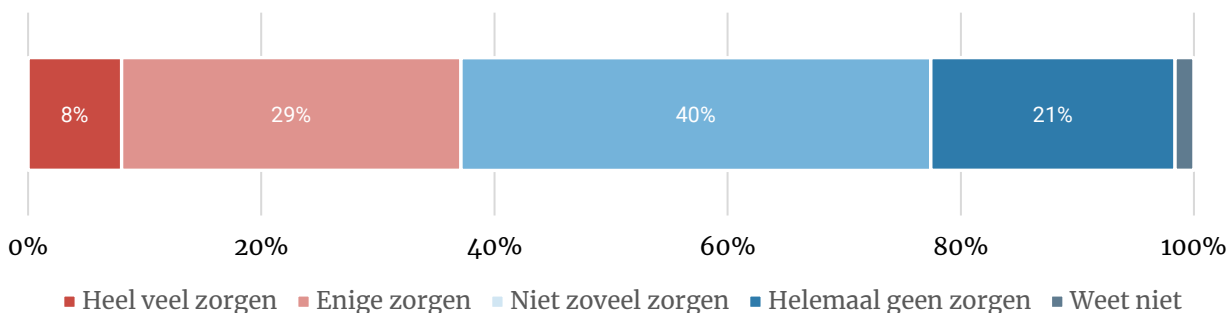
1 Financiële zorgen

1.1 Derde heeft financiële zorgen

Ruim een derde van de Nederlanders (37%) maakt zich heel veel of enige zorgen over hun financiële toekomst. Zes op tien (61%) hebben weinig tot geen zorgen over hun financiën. Twee procent weet het niet of deelt dit liever niet.

Figuur 1.1 – In hoeverre maakt u zich zorgen over uw eigen financiële toekomst?

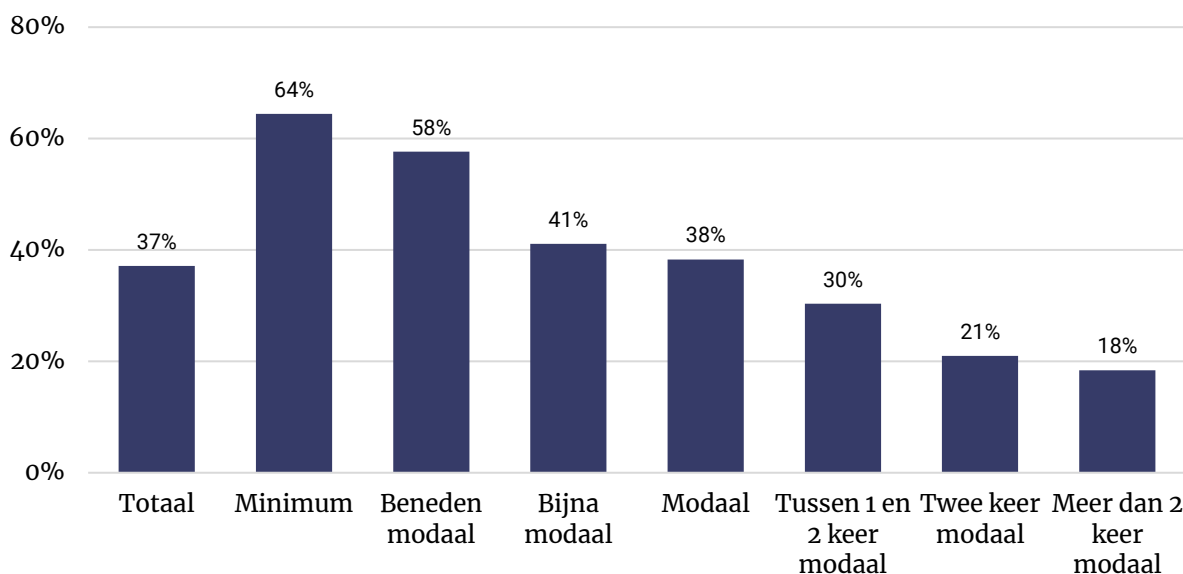
Basis: gehele steekproef (n = 2.736)

Financiële zorgen spelen met name bij Nederlanders die minder dan het modale inkomen verdienen (minder dan €36.500 per jaar, zie Figuur 1.2). Bijna twee derde van de Nederlanders met een minimum inkomen (minder dan €14.100) heeft financiële zorgen, bij Nederlanders met een inkomen tot €29.500 is dat 58 procent. Bij de dubbelmodale inkomens maakt circa één op de vijf zich zorgen.

Figuur 1.2 – In hoeverre maakt u zich zorgen over uw eigen financiële toekomst? Naar inkomen

Laten zien: heel veel zorgen + enige zorgen. Basis: gehele steekproef (n = 2.736).

Kijkend naar werksituatie zien we dat met name Nederlanders die momenteel niet werkzaam of werkzoekend zijn (75% maakt zich zorgen) of arbeidsongeschikt (65%) zich zorgen maken over hun financiële toekomst. Bij Nederlanders in dienst bij de semioverheid (sectoren als de zorg, politie en onderwijs) en gepensioneerden spelen deze zorgen het minst vaak.

Kiezers van PVV (12% maakt zich heel veel zorgen) en BBB (15%) maken zich relatief vaak heel veel zorgen. Kiezers van PVV (29%) maken zich ook vaker enige zorgen dan gemiddeld, net als kiezers van SP (36%) en JA21 (42%). D66-, VVD-, PvdA/GL- en CU-kiezers maken zich minder zorgen dan gemiddeld.

Tabel 1.3 – Zorgen om financiële toekomst, naar huidige stemvoorkeur

Laten zien: heel veel zorgen + enige zorgen. Basis: gehele steekproef (n = 2.736).

	NL	VVD	D66	PVV	CDA	SP	PvdA/ GL	PvdD	CU	Volt	JA21	BBB
Heel veel zorgen	8%	4%		12%	2%	11%	5%	4%	4%	2%	6%	15%
Enige zorgen	29%	21%	16%	39%	26%	36%	25%	26%	14%	26%	42%	29%
Niet zoveel zorgen	40%	41%	34%	35%	40%	41%	43%	42%	45%	42%	38%	42%
Helemaal geen zorgen	21%	34%	50%	10%	29%	10%	26%	28%	35%	30%	14%	13%
Weet ik niet/zeg ik liever niet	2%	1%		3%	2%	1%	1%		2%			1%

2 Loonsverhoging

2.1 Acht op tien werknemers kregen afgelopen jaar loonsverhoging

Ruim vier op de vijf werkenden in Nederland zijn werknemer en werken in loondienst.³

Tachtig procent van hen kreeg in het afgelopen jaar een salarisverhoging. Bij zes op tien ging het om alleen een loonsverhoging die collega's ook kregen (collectieve verhoging), 8 procent kreeg alleen een individuele loonsverhoging. Dertien procent ontving beide.

Bij één op de zes werknemers (17%) ging het salaris het afgelopen jaar niet omhoog.

Nederlanders in loondienst bij de overheid of semioverheid kregen vaker alleen een collectieve verhoging (72-75%) dan werknemers in het bedrijfsleven (55%). Werknemers van bedrijven kregen vaker individuele verhogingen, of beide.

Tabel 2.1a – Heeft u zelf een loonsverhoging gehad in het afgelopen jaar? Naar type werkgever

Basis: is in loondienst (n = 1.383).

Loons- verhoging?	Type werkgever			
	Totaal	Bedrijf	Overheid	Semi- overheid
Collectief ⁴	59%	55%	75%	72%
Individueel	8%	12%	2%	1%
Beide	13%	16%	11%	7%
Geen	17%	15%	10%	17%
Weet niet	3%	2%	1%	3%

³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt/werkenden/flexwerk>

⁴ In de vragenlijst was de antwoordoptie "Ja, alleen een loonsverhoging die collega's ook hebben gehad".

Nederlanders met een minimum (34% kreeg geen loonsverhoging, indicatief percentage) of beneden (27%) modaal inkomen kregen beduidend vaker geen loonsverhoging dan gemiddeld.

Tabel 2.2b – Heeft u zelf een loonsverhoging gehad in het afgelopen jaar? Naar inkomen

Basis: is in loondienst (n = 1.383).

Loons- verhoging?	Tota al	minimum (minder dan € 14.100) ⁵	beneden modaal (€ 14.100 tot € 29.500)	bijna modaal (€ 29.500 tot € 36.500)	modaal (€ 36.500 tot € 43.500)	tussen 1 en 2 keer modaal (€ 43.500 tot € 73.000)	twee keer modaal (€ 73.000 tot € 87.100)	meer dan 2 keer modaal (€ 87.100 of meer)
Collectief ⁶	59%	42%	62%	62%	57%	60%	63%	61%
Individueel	8%	7%	4%	9%	8%	9%	6%	12%
Beide	13%	3%	5%	8%	16%	15%	14%	16%
Geen	17%	34%	27%	18%	16%	14%	16%	9%
Weet niet	3%	15%	2%	2%	3%	2%	1%	2%

⁵ Indicatief percentage vanwege beperkt aantal waarnemingen (n=44)

⁶ In de vragenlijst was de antwoordoptie "Ja, alleen een loonsverhoging die collega's ook hebben gehad".

2.2 Gemiddelde loonsverhoging: 7,5 procent

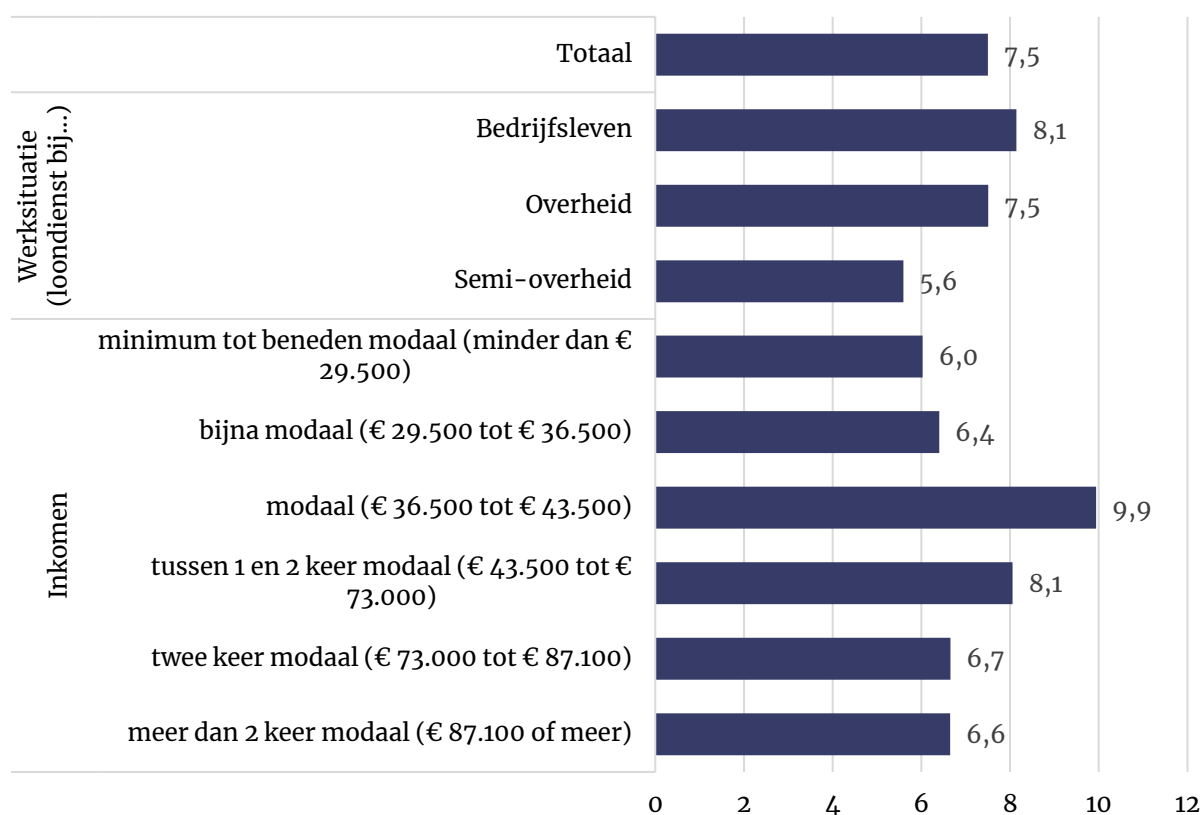
Uit dit onderzoek blijkt dat werknemers die een loonsverhoging kregen (individueel, collectief of beide), er gemiddeld met 7,5 procent op vooruit gingen. Volgens het CBS was de gemiddelde loonsstijging 7,2 procent in 2022 en 8,7 in het eerste kwartaal van 2023.⁷

Werknemers in het bedrijfsleven zagen hun salaris het meest toenemen (gem. 8,1%), degenen die voor de semioverheid werken het minst (gem. 5,6%). Bij de overheid was de gemiddelde loonsverhoging 7,5 procent.

De loonsverhogingen voor Nederlanders met een om-en-nabij modaal inkomen waren hoger dan die van de onder- én bovenmodale inkomens.

Figuur 2.1 - Kunt u in procenten aangeven hoe hoog die loonsverhoging ongeveer was?

Basis: kreeg loonsverhoging (n = 718).

⁷ <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84163NED/table>

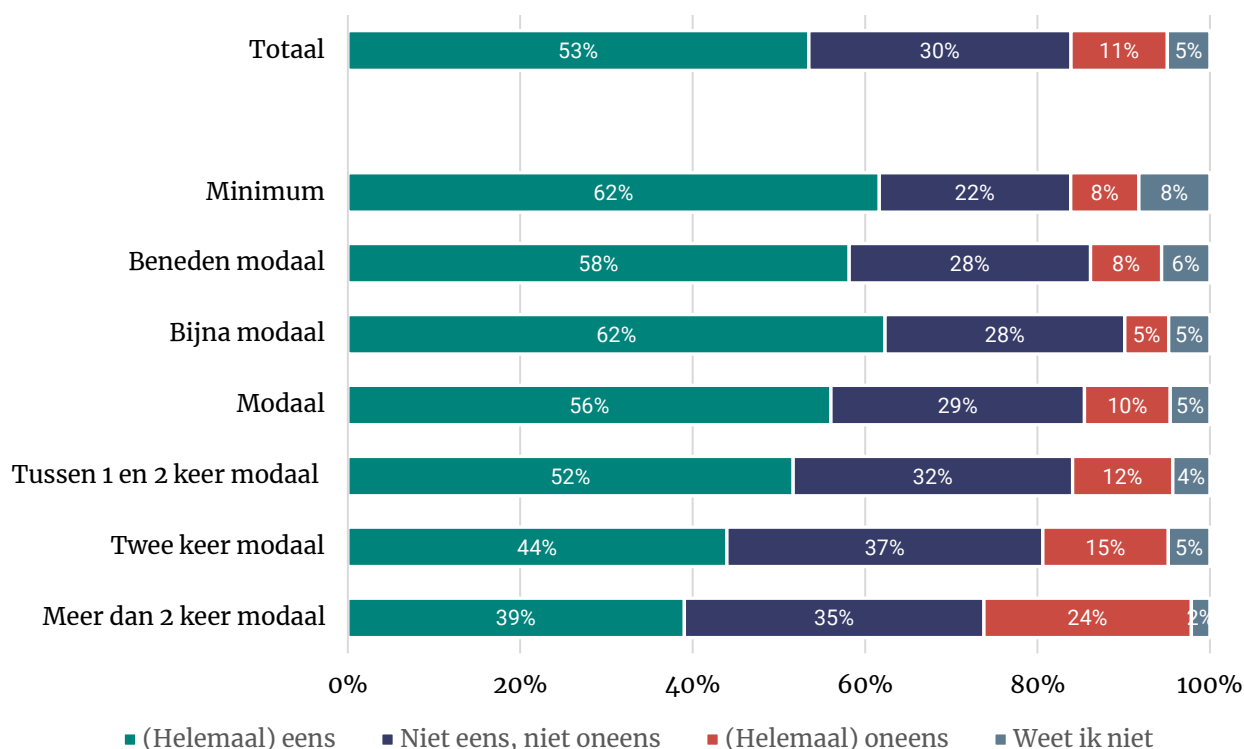
2.3 Helft wil alle lonen verhogen

De helft alle Nederlanders (werkenden en niet-werkenden) (53%) is voor het verhogen van de salarissen van alle werkende Nederlanders in loondienst. Dat is beduidend meer dan het aandeel tegenstanders (11%). Dertig procent is het noch eens, noch oneens met een dergelijke verhoging, 5 procent weet het niet.

De steun is het hoogst onder Nederlanders met een beneden-modaal inkomen (minder dan €36.500), 58 tot 62 procent van hen is voorstander. Onder dubbelmodale inkomens is de steun lager. Binnen deze groep zijn circa vier op tien voorstander van een loonsverhoging voor alle werknemers.

Figuur 2.2 – 'Het salaris van alle werkende Nederlanders in loondienst moet worden verhoogd'

Basis: gehele steekproef (n = 2.736).

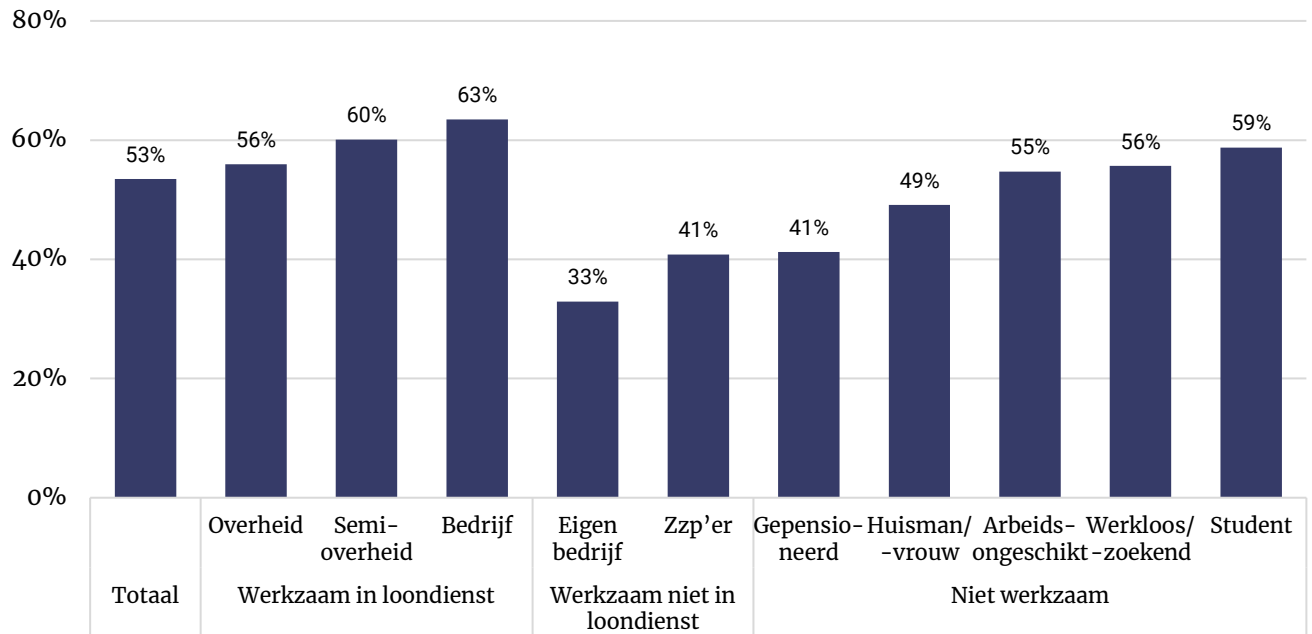
Vergelijkbare verschillen zien we als we naar politieke voorkeur kijken. Kiezers van partijen die de steun van lage inkomens trekken (PVV, BBB)⁸ zijn in meerderheid voorstander van een loonsverhoging voor alle werkenden in loondienst. Bij partijen die hoge inkomens trekken (VVD, D66) is de steun juist relatief laag.

⁸ I&O zetelpeiling: PvdA/GL en VVD virtueel aan kop – I&O Research (ioresearch.nl)

Kijkend naar werksituatie (Figuur 2.3), zien we dat Nederlanders die zelf in loondienst werken het vaakst voorstander zijn van een salarisverhoging voor alle loondienstwerkers. Zzp'ers en Nederlanders met een eigen bedrijf zijn (samen met gepensioneerden) juist het minst vaak voor.

Figuur 2.3 – Steun over verhogen salaris alle loondienstwerkers, naar werksituatie

Laten zien: Helemaal mee eens + mee eens. Basis: gehele steekproef (n = 2.736).

2.4 Voorstanders: bescherm tegen stijgende kosten

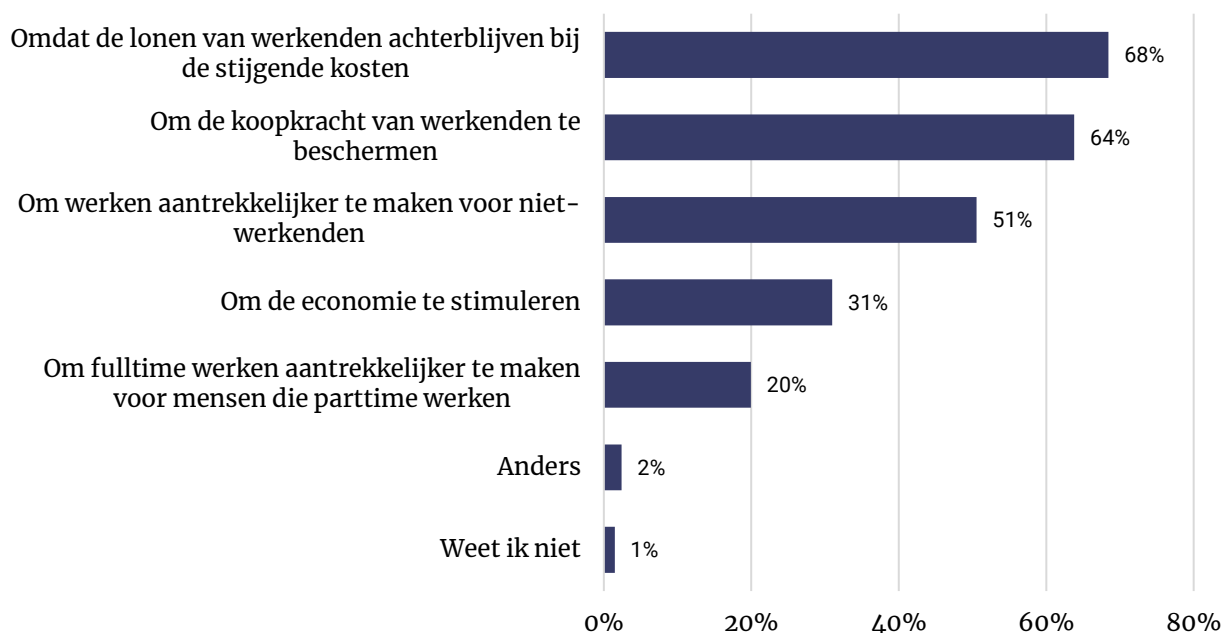
We legden voorstanders vijf redenen voor het verhogen van alle lonen voor. Met name het feit dat de lonen van werkenden achterblijven bij de stijgende kosten (68%) en het beschermen van de koopkracht van werkenden (64%) zijn belangrijke redenen waarom men voor een dergelijke loonsverhoging is.

De helft vindt het aantrekkelijker maken van werk voor mensen die nu niet werken een belangrijke reden, maar het aantrekken van parttimer-werkers is voor beduidend minder voorstanders een beweeggrond (20%).

Twee procent noemt een andere reden. In deze kleine groep wijst men ook op de inflatie en stijgende kosten van levensonderhoud. Daarnaast noemen enkelen groeiende verschillen tussen arm en rijk en de zwaardere belasting van arbeid ten opzichte van vermogen als redenen.

Figuur 2.4 – U vindt dat het salaris van alle Nederlanders in loondienst moet worden verhoogd. Waarom? Meerdere antwoorden mogelijk

Basis: (helemaal) eens dat salaris van alle Nederlanders in loondienst moet worden verhoogd (n = 1.454).

2.5 Tegenstanders: inflatie kan verder oplopen

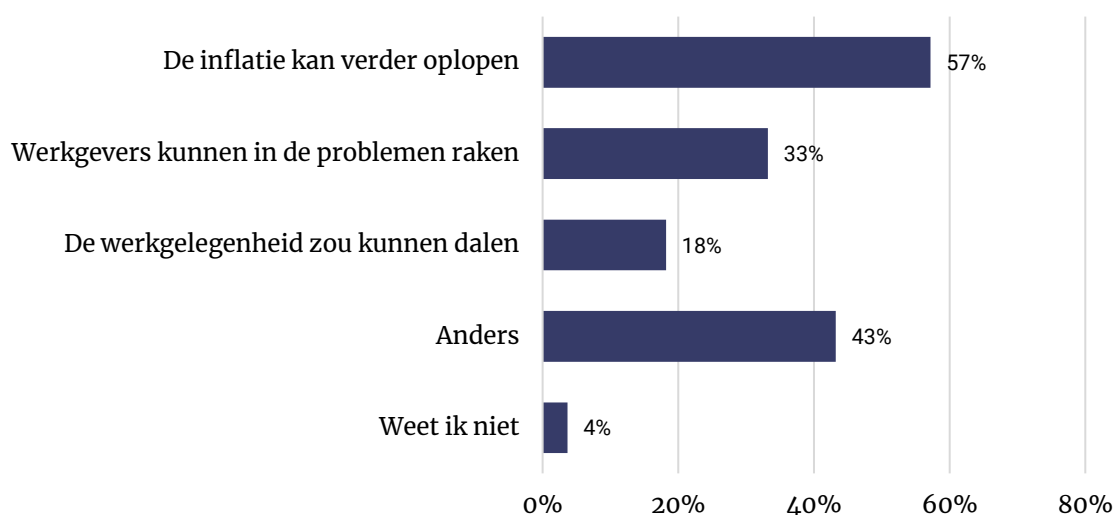
Tegenstanders (11% van allen) vroegen we op dezelfde manier waarom zij *niet* vinden dat de salarissen van alle loondienstwerkers omhoog moeten. Van de drie voorgelegde redenen is de angst dat de inflatie verder kan oplopen de belangrijkste (gekozen door 57%, ca. 6% van de totale bevolking). Het mogelijk dalen van de werkgelegenheid wordt het minst vaak als belangrijke reden gezien (18%).

Ruim veertig procent geeft zelf een andere reden dan de drie voorgelegde opties. Hier noemt 17 procent (8% van alle tegenstanders) zelf ook de mogelijke kostenstijgingen vanwege doorberekening van loon in de prijzen als reden om tegen te zijn.

Daarnaast is een veelgenoemd argument dat een verhoging van *alle* lonen ongelijkheid in de hand werkt. Deze tegenstanders vinden dat de hogere inkomens 'al genoeg verdienen'. Zij zien liever dat alleen Nederlanders met een lager inkomen een loonsverhoging krijgen (44% van 'anders', 20% van alle tegenstanders).

Figuur 2.5 – U vindt niet dat het salaris van alle Nederlanders in loondienst moet worden verhoogd. Waarom niet? Meerdere antwoorden mogelijk

Basis: (helemaal) oneens dat salaris van alle Nederlanders in loondienst moet worden verhoogd (n = 293).

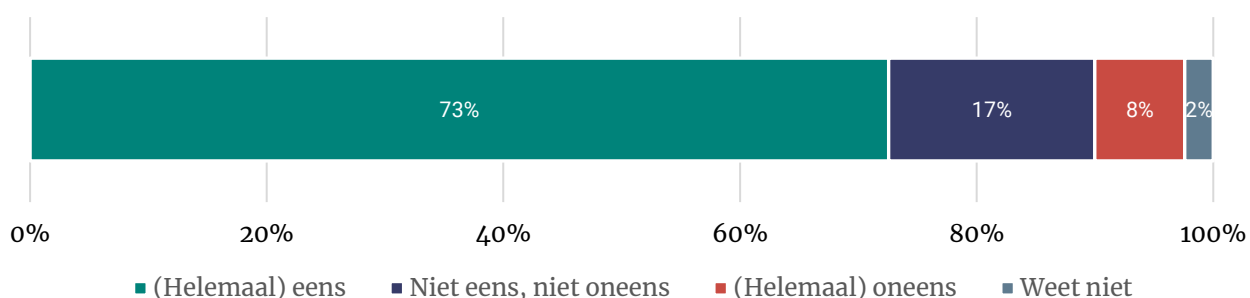
2.6 Driekwart wil dat lonen met prijzen meestijgen

We legden respondenten een aantal stellingen over loonsverhoging en actievoeren voor (Figuur 2.6 t/m Figuur 3.5). Deze stellingen werden samen getoond, maar welke stellingen een respondent precies kreeg hing af van de doelgroep waartoe zij behoren en willekeurige toewijzing (zie toelichting in paragraaf 2.8).

De stelling 'lonen moeten met de prijzen meestijgen' werd aan iedereen voorgelegd. Voor dergelijke prijscompensatie bestaat breed draagvlak: driekwart (73%) is voor, slechts 8 procent is tegen.

Figuur 2.6 – 'Lonen moeten meestijgen met de prijzen'

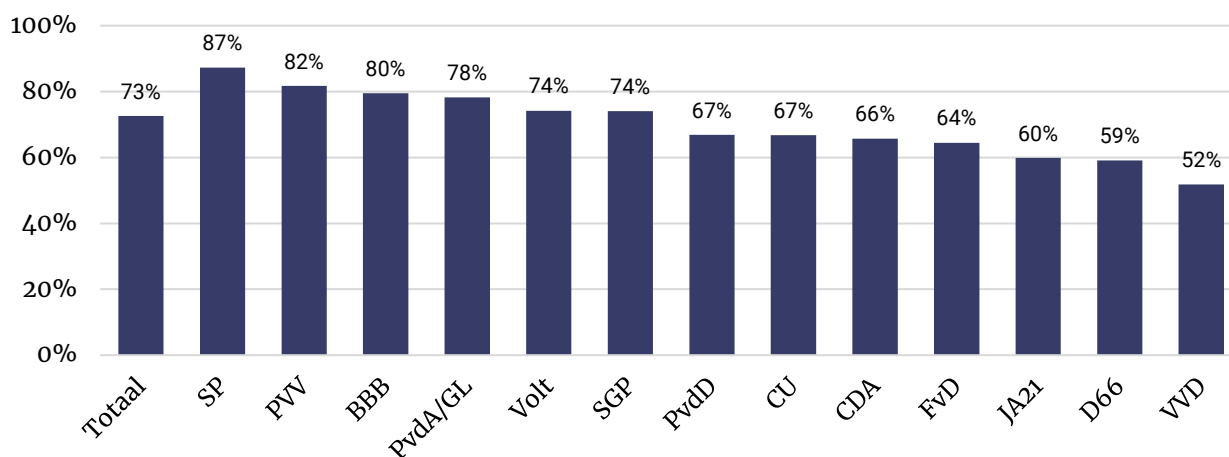
Basis: gehele steekproef (n = 2.736).

Kiezers van D66 en VVD zijn het minst vaak voorstander van prijscompensatie, maar ook onder deze kiezersgroepen is een meerderheid voor (resp. 59% en 52%).

Figuur 2.7 – Steun voor prijscompensatie, naar huidige stemvoorkeur

Basis: gehele steekproef (n = 2.736).

2.7 Loonsverhoging van 10% neemt voor deel financiële zorgen weg

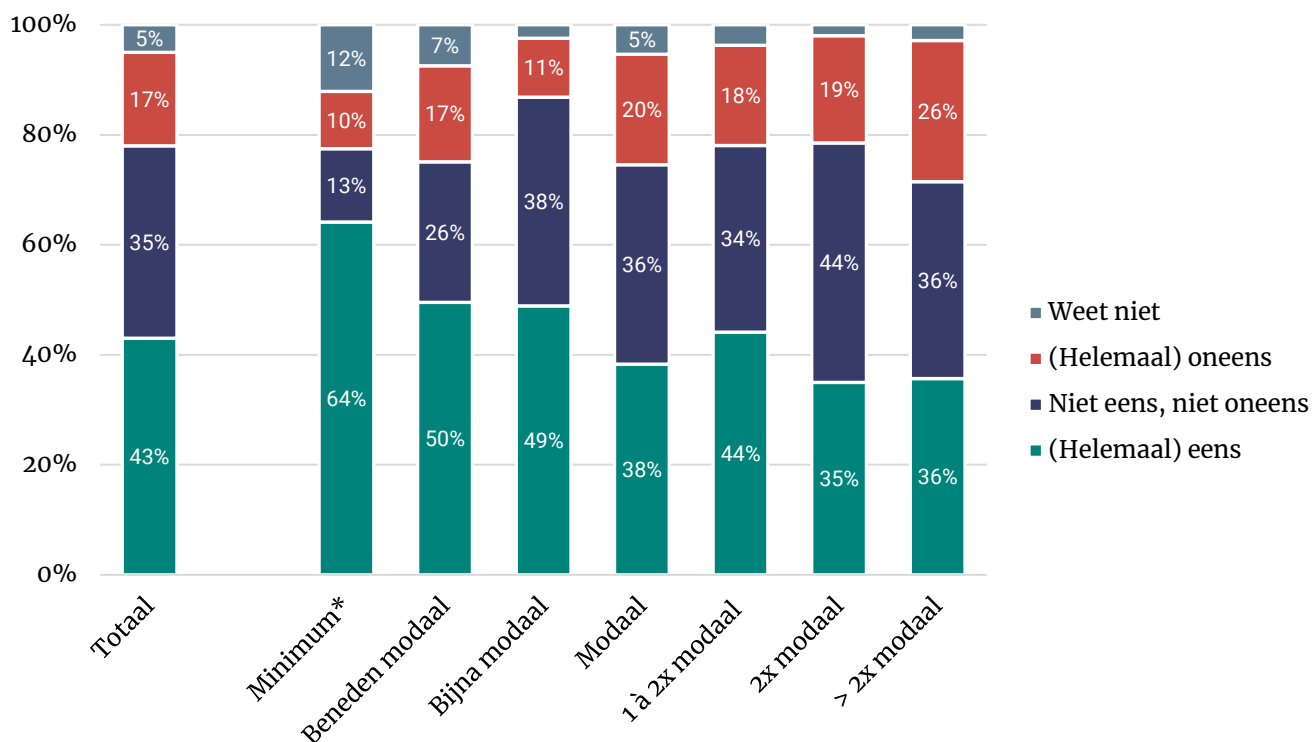
Nederlanders die zich zorgen maken over hun financiële toekomst (37% van allen, zie Figuur 1.1) legden we de volgende stelling voor: 'Een extra loonsverhoging van 10% zou mijn financiële zorgen wegnemen'.

Voor ruim veertig procent zou een dergelijke loonsverhoging de zorgen verlichten. Voor één op zes niet (17%). Omgerekend naar de totale bevolking zou de loonsverhoging bij 15 procent hun financiële zorgen wegnemen, bij 6 procent niet.

Vooral bij onder-modale inkomens zou deze loonsverhoging zorgen kunnen wegnemen. Maar ook bij de hogere inkomens zegt nog minstens een derde van de mensen met financiële zorgen dat het hun zorgen zou oplossen.

Figuur 2.8 – 'Een extra loonsverhoging van 10% zou mijn financiële zorgen wegnemen'

Basis: heeft heel veel of enige zorgen over eigen financiële toekomst (n = 1.096).

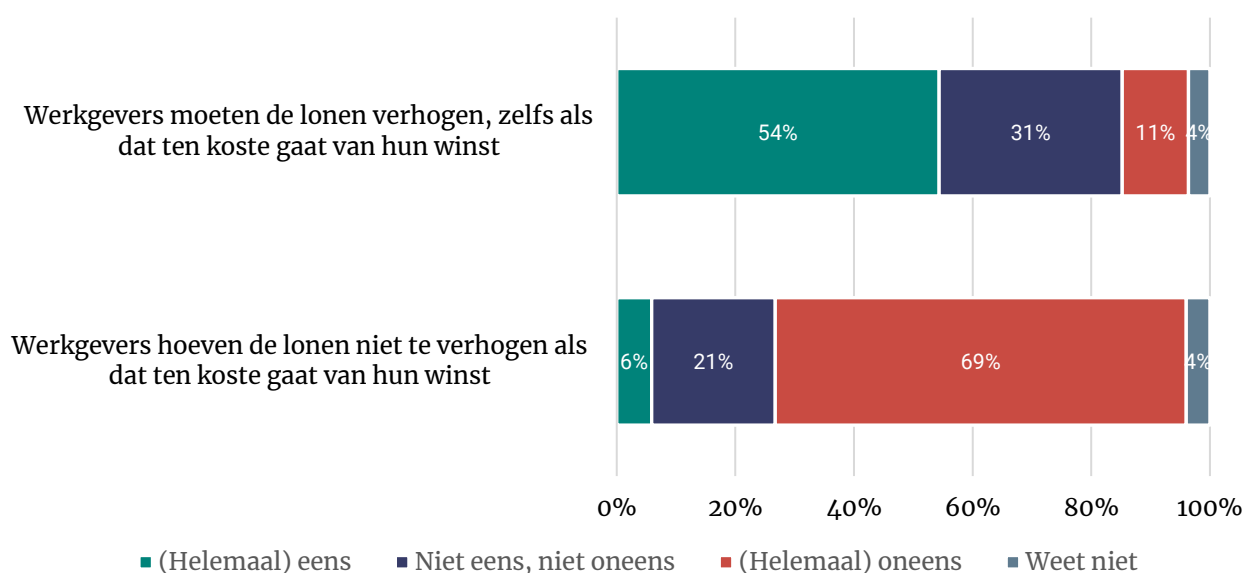
*Indicatief vanwege een klein aantal waarnemingen (n = 39).

2.8 Loonsverhoging mag ten koste gaan van winst

De richting waarin een stelling is geformuleerd kan invloed hebben op de manier waarop men antwoordt. Om dit risico te beperken hebben we gebruik gemaakt van een split-run methode, waarbij respondenten willekeurig één van de volgende stellingen voorgelegd kregen: ‘Werkgevers moeten de lonen verhogen, zelfs als dat ten koste gaat van hun winst’ of ‘Werkgevers hoeven de lonen niet te verhogen als dat ten koste gaat van hun winst’.

Meer Nederlanders vinden dat loonsverhoging wél ten koste mag kan van de winst van werkgevers dan niet. Zo zegt 54 procent dat “werkgevers de lonen moeten verhogen, zelfs als dat ten koste gaat van de winst”. Nog meer mensen zijn het oneens (69%) met de stelling dat werkgevers de lonen niet hoeven te verhogen als dat ten koste gaat van de winst. Het verschil tussen het deel dat het eens is met de eerste stelling (54%) en oneens met de tweede (69%) is waarschijnlijk te verklaren doordat in de eerste stelling een gebod wordt opgelegd (‘moeten’) terwijl dat bij stelling twee feitelijk niet het geval is.

Figuur 2.9 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

3 Actievoeren

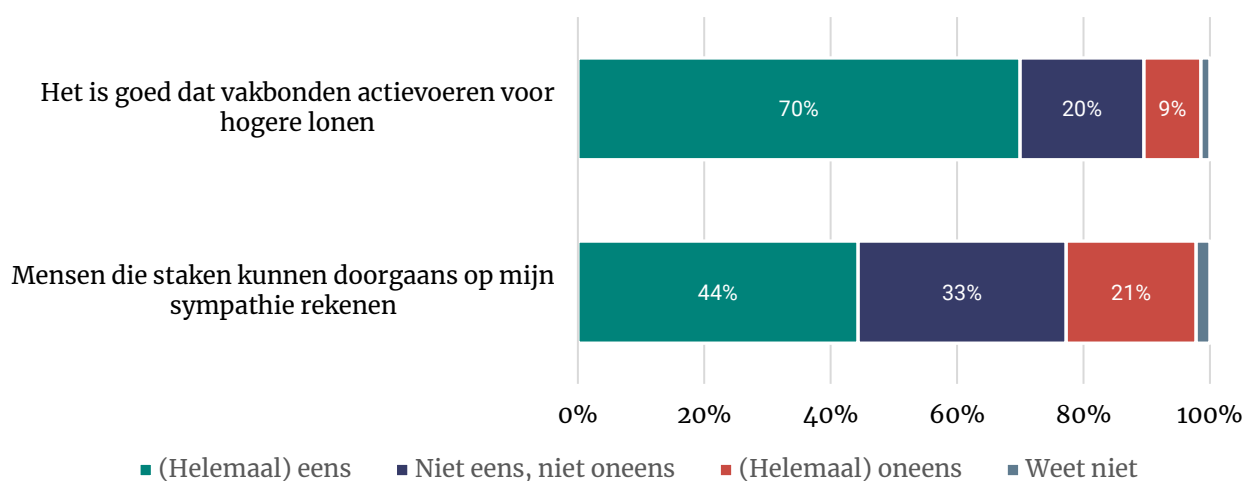
3.1 Nederlander positief over actievoeren, stakers minder populair

In het algemeen kunnen acties van de vakbond voor hogere lonen op steun van de Nederlander rekenen. Zeven op de tien vinden het goed dat vakbonden actievoeren voor hogere lonen, slechts 9 procent vindt dat niet.

Als we specifiek naar staken vragen, is de steun echter minder breed. Met de stelling ‘Mensen die staken kunnen doorgaans op mijn sympathie rekenen’ is iets minder dan de helft (44%) het eens. Eén op vijf (21%) heeft doorgaans geen sympathie voor stakers, een derde (33%) is het niet eens maar ook niet oneens met de stelling.

Figuur 3.1 - In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Basis: gehele steekproef (n = 2.443).⁹

⁹ Door een fout in de dataverzameling werden deze twee stellingen in eerste instantie alleen voorgelegd aan mensen in loondienst, in plaats van aan de gehele steekproef. Tussen 25 en 28 juli is deze vraag daarom naar de missende groep nagestuurd, waarna nog 1060 respondenten de vraag hebben beantwoord. De ‘gehele steekproef’ bij deze vraag (n = 2.443) wijkt daarom iets af van de ‘gehele steekproef’ bij andere vragen (n = 2.736).

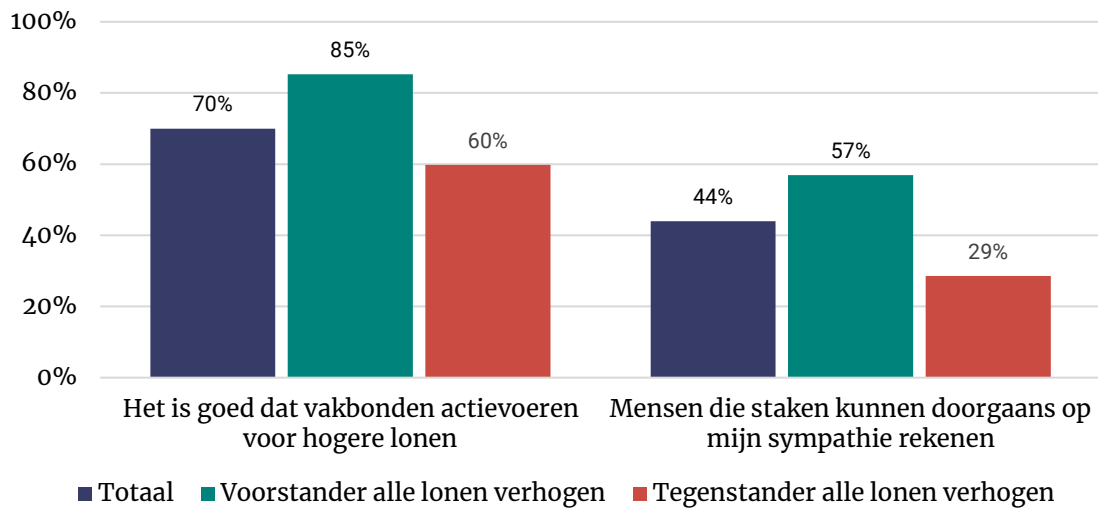
De houding die men heeft tegenover actievoeren voor hogere lonen hangt logischerwijs samen met wat men vindt van loonsverhoging.

Onder Nederlanders die vinden dat de lonen van alle werkende Nederlanders verhoogd zouden moeten worden (53% van allen, zie Figuur 2.2), staat 85 procent achter acties van de vakbond. Onder tegenstanders van een algemene loonsverhoging (11% van allen) staat 60 procent achter vakbond acties – minder dan onder voorstanders, maar nog steeds een meerderheid. Mogelijk komt dit deels doordat een deel van de tegenstanders van een algemene loonsverhoging wel voor een loonsverhoging voor de lagere inkomens zou zijn (zie paragraaf 2.5).

Ook is de sympathie voor stakers hoger onder voorstanders van een algemene loonsverhoging (57%) dan onder tegenstanders (29%).

Figuur 3.2 – Stellingen over actievoeren en staken, naar houding tegenover verhogen van alle lonen

Laten zien: % helemaal eens + eens. Basis: gehele steekproef (n = 2.443).

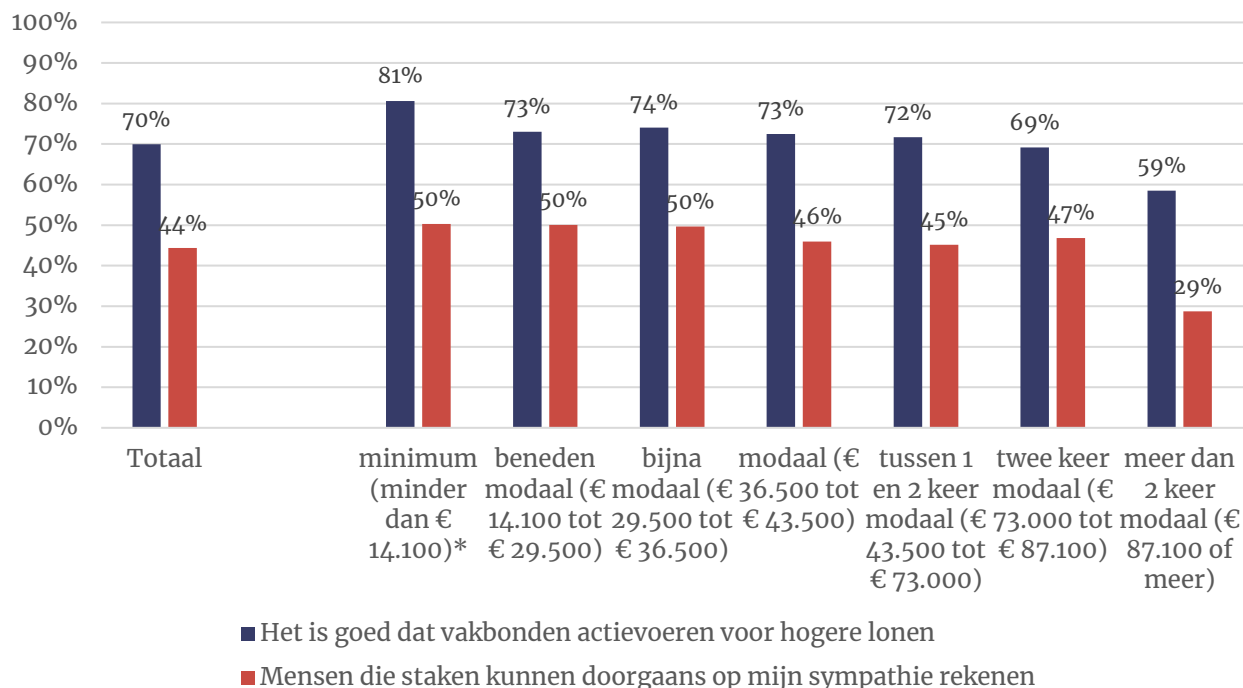

Hoogste inkomens hebben minder begrip voor stakers

Onderstaande figuur illustreert de steun voor beide stellingen naar inkomensgroep. We zien dat de steun beperkt varieert naar inkomen. Minima zijn het vaker dan gemiddeld eens met de eerste stelling (“het is goed vakbonden actievoeren voor hogere lonen”) en mensen die meer dan twee keer modaal verdienen juist minder. De overige groepen wijken niet af van het gemiddelde. De hoogste inkomensgroep heeft doorgaans ook minder sympathie voor stakers dan gemiddeld. De overige groepen kennen een gemiddelde steun.

Figuur 3.3a – “Het is goed dat vakbonden actievoeren voor hogere lonen” en “Mensen die staken kunnen doorgaans op mijn sympathie rekenen” naar inkomensgroep

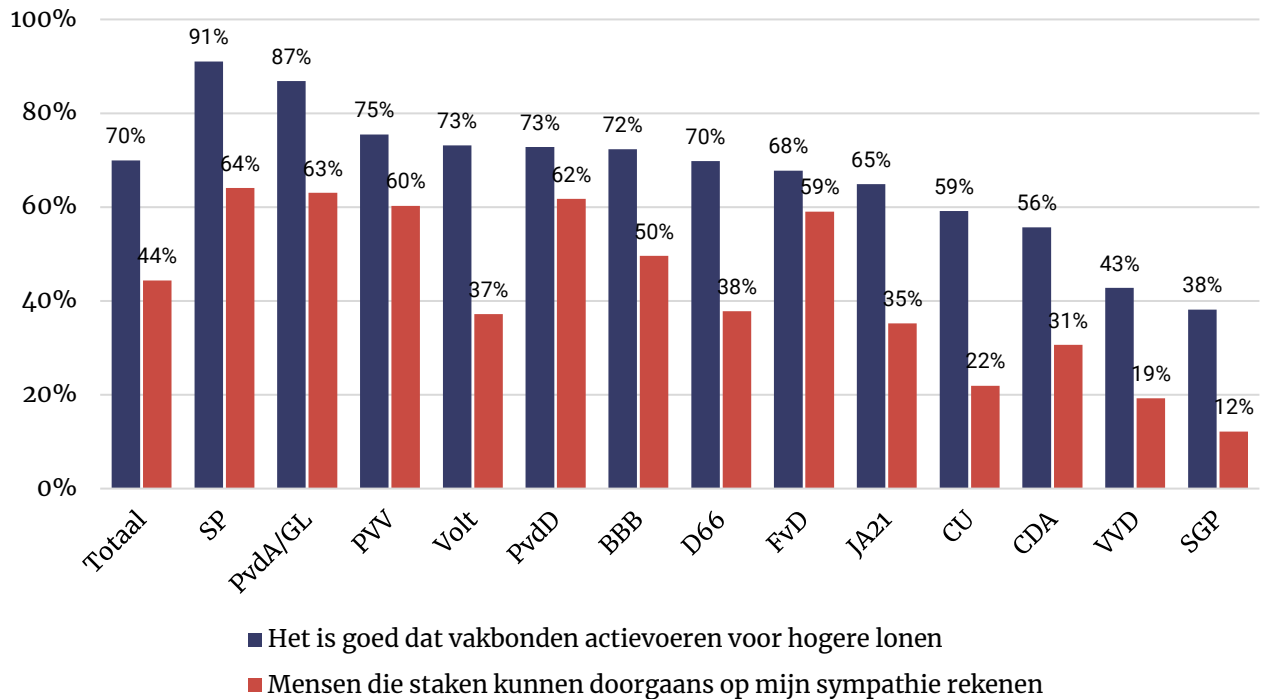
Laten zien: % helemaal eens + eens. Basis: gehele steekproef (n = 2.443).

Steun voor actievoeren en staken is het hoogst bij kiezers van de links-progressieve partijen SP en PvdA/GroenLinks: negen op de tien vinden het goed dat vakbonden actievoeren voor hogere lonen, circa twee derde geeft aan dat stakers meestal op hun sympathie kunnen rekenen. Echter ook bij de meer rechts-conservatieve partijen PVV en BBB is de steun voor zowel actievoeren als staken (iets) hoger dan gemiddeld.

Kiezers van VVD en SGP zijn het minst vaak voorstander van vakbondsacties en staken.

Figuur 3.4b – 'Mensen die staken kunnen doorgaans op mijn sympathie rekenen, naar huidige stemvoorkeur
 Laten zien: % helemaal eens + eens. Basis: gehele steekproef (n = 2.443).

3.2 Derde van werknemers bereid zelf in actie te komen

Werkenden in loondienst vroegen we of zij bereid zijn om zelf in actie te komen voor een hoger loon. Bij de vraag werd toegelicht dat we met ‘in actie komen’ bijvoorbeeld demonstreren of staken bedoelden.

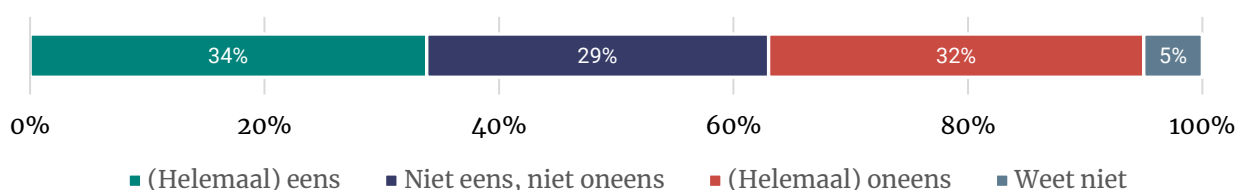
Een derde (34%) is daar wel toe bereid. Ook een derde (32%) is daar niet toe bereid en een vergelijkbaar aandeel (29%) staat er ambivalent tegenover.

Elf procent is het helemaal eens met de stelling. Dit is doorgaans de beste voorspeller voor (toekomstig) gedrag.

Figuur 3.5 – ‘Ik ben bereid in actie te komen voor een hoger loon’

Met toelichting: “Met in actie komen bedoelen wij bijvoorbeeld demonstreren of staken”

Basis: is in loondienst (n = 1.383).

Onder voorstanders van een loonsverhoging voor alle werknemers (dat zijn 53% van alle Nederlanders), is bijna de helft (47%) bereid om zelf in actie te komen voor hoger loon.

Potentiële actievoerders zijn relatief jong en laag of middelbaar opgeleid. Hoger opgeleiden (28%) en loondienstwerkers boven de 50 jaar (27%) zijn het minst vaak bereid om zelf in actie te komen.

Als we de data uitsplitsen naar inkomensgroep zien we dat Nederlanders die minstens twee keer modaal verdienen minder geneigd zijn in actie te komen dan gemiddeld.

Figuur 3.5 – ‘Ik ben bereid in actie te komen voor een hoger loon’. Laten zien: Helemaal mee eens.

Met toelichting: “Met in actie komen bedoelen wij bijvoorbeeld demonstreren of staken”.

Basis: is in loondienst (n = 1.383).

Totaal	minimum (minder dan € 14.100) ¹⁰	beneden modaal (€ 14.100 tot € 29.500)	bijna modaal (€ 29.500 tot € 36.500)	modaal (€ 36.500 tot € 43.500)	tussen 1 en 2 keer modaal (€ 43.500 tot € 73.000)	twee keer modaal (€ 73.000 tot € 87.100)	meer dan 2 keer modaal (€ 87.100 of meer)
helemaal mee eens	14%	13%	12%	15%	13%	11%	6%
mee eens	24%	31%	31%	15%	29%	14%	15%
totaal eens	38%	44%	42%	30%	42%	25%	20%

¹⁰ Indicatieve uitkomst vanwege beperkt aantal waarnemingen (n=45)

4 Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 14 tot en met maandag 17 juli 2023. Eén vraag werd tussen dinsdag 25 en vrijdag 28 juli nagestuurd naar een deel van de steekproef (zie noot pagina 19). In totaal werkten 2.736 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek.

I&O Research voerde dit onderzoek uit in opdracht van FNV. Het grootste deel van de steekproef (n = 2.533) is afkomstig het I&O Research Panel, 203 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Het I&O Research Panel werkt met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2021). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252-, ISO 27001-, ISO 27701- en NEN-5710 gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

Contactgegevens

I&O Research Enschede

Zuiderval 70

Postbus 563

7500 AN Enschede

053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

020 - 308 48 00

info@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl